

UCHWAŁA NR 135/281/18

ZARZĄDU POWIATU HAJNOWSKIEGO

z dnia 28 września 2018 r.

**w sprawie przyjęcia raportu z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016 – 2020”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018r. poz. 799 z późniejszymi zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016 – 2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Raport przedkłada się Radzie Powiatu Hajnowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu Hajnowskiego:

Mirosław Romaniuk

Jadwiga Dąbrowska 7

Olga Rygorowicz Rygorowicz

Barbara Wasiluk

Jan Adamczuk Adamczuk

Zatęczmie
do uchwały Nr 135/201/18
Zarządu Powiatu
z dnia 28 września 2018 r.

Zarząd Powiatu Hajnowskiego

RAPORT Z WYKONANIA

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2016-2020

1.3. KARIERAS OPRACOWANIA

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020 ocenił wpływ na realizację zadań w zakresie ochrony zasobów wodnych, powstanie nowych miejsc pracy, rozwój przedsiębiorstwa, rozwój infrastruktury technicznej ochrony środowiska, podjęcie działań edukacyjnych i informacyjnych, realizacja zadań w zakresie polityki ekologicznej oraz wsparcie podwykonalne dla realizowania wytycznych do głównych programów ochrony środowiska.

1.4. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania programu ochrony środowiska wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 759 ze zmianami). Zgodnie z uchwałą Zarządu Powiatu Hajnowskiego z dnia 14 lutego 2016 r. o wykonaniu programu ochrony środowiska, Zarząd Powiatu Hajnowskiego, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020 został uchwalony przez Radę Powiatu Hajnowskiego w dniu 29 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 15). Powiat Hajnowski jest podmiotem realizującym zadania w zakresie polityki ekologicznej oraz wsparcie podwykonalne dla realizowania wytycznych do głównych programów ochrony środowiska.

1.5. METODYKA I SPORZĄDZENIE RAPORTU

Dane niezbędne do sporządzenia raportu z wykonania programu ochrony środowiska zostały zebrane w Powiecie Hajnowskim, miasteczku Hajnowka. Powiat Hajnowski jest podmiotem realizującym zadania w zakresie polityki ekologicznej oraz wsparcie podwykonalne dla realizowania wytycznych do głównych programów ochrony środowiska. Zarząd Powiatu Hajnowskiego, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020 został uchwalony przez Radę Powiatu Hajnowskiego w dniu 29 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 15). Powiat Hajnowski jest podmiotem realizującym zadania w zakresie polityki ekologicznej oraz wsparcie podwykonalne dla realizowania wytycznych do głównych programów ochrony środowiska.

Hajnówka, wrzesień 2018 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. WYKAZ SKRÓTÓW UŻYWANYCH W OPRACOWANIU	3
1.2. CEL PRZYGOTOWANIA RAPORTU	3
1.3. ZAKRES OPRACOWANIA	3
1.4. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
1.5. METODYKA SPORZĄDZANIA RPOŚ	3
2. USTALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2016-2020	4
2.1. PRIORYTETY I DZIAŁANIA EKOLOGICZNE	4
2.2. STAN WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z HARMONOGRAMU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO	5
2.2.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU	5
2.2.2. ZADANIA KOORDYNOWANE	7
2.3. STAN ZREALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU ZADAŃ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA	12
3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ	14
4. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	15
5. WNIOSKI Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2016-2020	15
6. SPIS TABEL	16

1. WSTĘP

1.1. WYKAZ SKRÓTÓW UŻYWANYCH W OPRACOWANIU

BPN Białowieski Park Narodowy

GUS Główny Urząd Statystyczny

NFOŚiGW Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

PEC Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej

POŚ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020

PSSE Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

PWiK Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

PZDW Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich

ZDP Zarząd Dróg Powiatowych

PB Puszcza Białowieska

OSP Ochotnicza Straż Pożarna

SOSW Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy

RPOŚ Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2012-2015

WIOŚ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

WFOŚiGW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku

1.2. CEL PRZYGOTOWANIA RAPORTU

Celem „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020”, zwanego dalej *RPOŚ* jest:

- określenie stanu realizacji zadań własnych i koordynowanych ujętych w *POŚ*,
- określenie sposobów i źródeł finansowania zrealizowanych zadań,
- wyjaśnienie przyczyn niepodjęcia lub niekompletnego zrealizowania zadań zawartych w *POŚ*,
- ocena stopnia realizacji zadań z uwzględnieniem wytycznych dotyczących procesu monitorowania przedsięwzięć (wskaźników monitoringu) zawartych w *POŚ*,

1.3. ZAKRES OPRACOWANIA

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020” obejmuje informacje dotyczące zrealizowanych zadań na terenie powiatu w zakresie ochrony: zasobów wodnych, powietrza atmosferycznego, przyrody, ochrony przed hałasem i przed skutkami poważnych awarii, rozwoju infrastruktury technicznej ochrony środowiska, edukacji ekologicznej, a także wykorzystania instrumentów finansowych i organizacyjnych w realizacji zadań.

1.4. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programów ochrony środowiska wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r., poz. 799 ze zmianami). Zgodnie z niniejszą ustawą Zarząd Powiatu sporządza co dwa lata raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które przedstawia Radzie Powiatu. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020” został uchwalony przez Radę Powiatu Hajnowskiego w dniu 29 października 2015 r. (uchwała Nr X/88/15). *POŚ* jest podstawą działań samorządu powiatowego w zakresie polityki ekologicznej oraz stanowi podstawę dla formułowania wytycznych do gminnych programów ochrony środowiska.

1.5. METODYKA SPORZĄDZANIA RPOŚ

Dane niezbędne, w celu sporządzenia *RPOŚ*, pozyskano między z gmin: Czeremcha, Czyże, Kleszczewo, Hajnówka, miasta Hajnówka. Poza jednostkami samorządu terytorialnego o informacje do *RPOŚ* poproszono także Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Zarząd Dróg Powiatowych, Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Hajnówce, Białowieski Park Narodowy, nadleśnictwa z terenu powiatu, Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną. Każdy w/w podmiot otrzymał table z listą

zadań, wskazując termin odesłania wypełnionych tabel. W tabelach należało opisać wykonane zadania, podać kwoty poniesione na ich realizację, źródła finansowania oraz wyjaśnić przyczyny niewykonania zadań.

Od Gmin Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne i Białowieża nie otrzymano odpowiedzi. Jednostki wypełniające tabele przekazywały niekompletne dane. Niektóre tabele były wypełnione tylko częściowo, brakowało danych na temat zrealizowanych inwestycji z zakresu ochrony środowiska, co spowodowało, iż pełna analiza stopnia realizacji zadań nie była możliwa. Podczas zbierania informacji wywnioskowano, że niski procent uzyskanych odpowiedzi wynika najprawdopodobniej z braku obowiązku podmiotów do udzielania tego typu danych. Celem uzyskania pełniejszego obrazu podjętych w powiecie działań związanych z ochroną środowiska i realizowanych w ramach POŚ do opracowania niniejszego RPOŚ skorzystano z informacji pochodzących z następujących źródeł:

- Urzędu Marszałkowskiego (strona internetowa),
- roczników statystycznych GUS,
- raportów o stanie środowiska wydawanych przez organ inspekcji ochrony środowiska,
- rocznych sprawozdań z działalności WFOŚiGW w Białymstoku (strona internetowa),

2. USTALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2016-2020

2.1. PRIORYTETY I DZIAŁANIA EKOLOGICZNE

Misją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2016-2020 jest: **ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ POWIATU HAJNOWSKIEGO PRZY PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO.**

Priorytety i cele określone w POŚ są spójne z Wojewódzkim Programem Ochrony Środowiska. Realizacja programu odbywa się dzięki podejmowaniu działań przypisanych poszczególnym celom. W POŚ ujęto cele długoterminowe obejmujące lata 2018-2020 oraz krótkoterminowe obejmujące lata 2016-2017.

Najważniejsze cele krótkoterminowe pogrupowano w następujący sposób:

A. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

- Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych;

B. Gospodarka wodna

- Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i powodziom;

C. Ochrona przyrody i krajobrazu

- Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych;
- Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów;
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich;
- Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych;

D. Ochrona przed hałasem

- Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas;
- Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas;

E. Promieniowanie elektromagnetyczne

- Utrzymanie poziomów promieniowania poniżej wartości dopuszczalnych;

F. Odnawialne źródła energii

- Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii;

G. Poważne awarie przemysłowe

- Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych;

H. Eksploatacja surowców naturalnych

- Ograniczanie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopaliny;

I. Gleby i ich zanieczyszczenia

- Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja;

J. Edukacja ekologiczna

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami;
- Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska.

2.2. STAN WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z HARMONOGRAMU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO

Rodzaje zadań zawartych w *POŚ* podzielone zostały na:

zadania własne powiatu- obejmujące przedsięwzięcia finansowane w całości lub w części ze środków pozostających w dyspozycji powiatu;

zadania koordynowane- obejmujące przedsięwzięcia realizowane przez organy administracji państwowej i samorządowej oraz przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne; źródła finansowania tych zadań zależą od skali i podmiotu realizującego.

2.2.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU

W latach 2016-2017 zrealizowano działania z zakresu zadań własnych powiatu, polegające na:

- wydawaniu pozwoleń na korzystanie ze środowiska,
- modernizacji dróg powiatowych,

Tabela nr 1. Zadania własne (inwestycyjne) powiatu.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Poniesione koszty w tys. zł		Opis zaawansowania prac	Źródła finansowania (podać udział w %)
		2016	2017		
1.	Przebudowa ulic Wrzosowej i Górnej (droga powiatowa nr 2323 B wraz z opracowaniem dokumentacji)	0	46,74	Dokumentacja techniczna w trakcie opracowania. Zakończenie w 2018 roku.	Urząd Miasta Hajnówka – 100 %
2.	Przebudowa ul. Olgi Gabiec (droga powiatowa nr 1649 B) w tym dokumentacja	31,98	24,60	Wykonano tylko dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę odcinka ul. Olgi Gabiec.	Starostwo Powiatowe – 50% Urząd Gminy Białowieża – 50%
3.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1614 B Kuraszewo-Łoknica	0	57,79	Przebudowa 3 przepustów + nadzór inwestorski. Inwestycja zakończona.	Starostwo Powiatowe – 43,26% Urząd Gminy Czyże – 56,74%
4.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1613 B, dr nr 1603 B Miększe-Sapowo-Klejnik	40,00	0	Zrywanie poboczy, wykonanie podbudowy.	Starostwo Powiatowe – 100%
5.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1666 B Istok-Witowo-Długi Bród (w tym dokumentacja)	0	446,04	Przebudowa drogi poprzez potrójne powierzchniowe utrwalenie + nadzór inwestorski.	Starostwo Powiatowe – 21,86% Urząd Gminy Dubicze Cerkiewne – 22,09% Nadleśnictwo – 56,05%
6.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1668 B Wojnówka – Górny Gród	0	765,53	Przebudowa drogi poprzez potrójne powierzchniowe utrwalenie + nadzór inwestorski.	Starostwo Powiatowe – 14,01% Urząd Gminy Dubicze Cerkiewne – 14,14% Nadleśnictwo – 71,85%
7.	Przebudowa ul. Boćkowskiej (droga powiatowa nr 1747 B)	0	1 252,27	Przebudowa ul. Boćkowskiej. Inwestycja zakończona.	Starostwo Powiatowe – 25,98% Urząd Gminy Kleszczele – 26,11% Nadleśnictwo – 47,91%
8.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1625 B, dr nr 685 Grodzisko-Kotówka (w tym dokumentacja)	0	65,14	Odmulenie rowów, wycianianie zakrzaczenia, równanie poboczy, wykonanie nawierzchni z kruszywa łamanego i pospółki.	Starostwo Powiatowe – 53,95% Urząd Gminy Narew – 46,05%

Źródło: dane otrzymane z ZDP

2.2.2. ZADANIA KOORDYNOWANE

Tabela nr 2. Zadania koordynowane.

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
1	Prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Sanepid bada co najmniej raz w roku jakość wód pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Celem poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest prowadzony przez WIOŚ monitoring wód, który uwzględnia badania i ocenę jakości wód. W latach 2016-2017 przeprowadzono badania rzek: Narew od granicy państwa do wpływu do zb. Siemianówka (zasilająca zbiornik Siemianówka), Narew od zbiornika Siemianówka do Narewki (JCWP poniżej zbiornika), Prosty Rów (dopływ zb. Siemianówka), Orlanka od źródła do Orlej, Nurzec od źródła do Nurczyka, Narewka od granicy państwa do Jelonki bez Jelonki, Narewka od Jelonki do ujścia, Leśna do Przewłoki, Bobrówka, Hwoźna, Lutownia. Wszystkie badane wody zakwalifikowano do III klasy stanu ekologicznego, wyjątek Lutownia – klasa IV. Badania wód podziemnych w 2016 roku były przeprowadzone w punkcie pomiarowym: m. Husaki, które wykazały wody I – IV klasy jakości z podwyższoną zawartością tlenu i żelaza (Dubiny, Hajnówka), tlen i arsenu (Olchówka, Budy, Orzeszkowo).	Budżet państwa – 100%
2	Informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczony do spożycia i wykorzystywanej w kąpieli	2016-2017	100%	Trudny do oszacowania, gdyż zadanie wykonywane jest w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.	W roku 2016 – wydano 64 bieżące oceny oraz 10 okresowych ocen wody przeznaczony do spożycia oraz 4 oceny wody z miejsc wykorzystywanych do kąpieli. W roku 2017 – wydano 67 bieżących ocen wody do spożycia, 18 okresowych oraz 10 ocen obszarowych i 4 oceny wody z miejsc wykorzystywanych do kąpieli. Oceny jakości wody przesyłano do wójtów, burmistrzów, właścicieli i administratorów urządzeń wodociągowych i miejsc wykorzystywanych do kąpieli celem poinformowania o jej jakości społeczeństwo. Zamieszczano na stronie internetowej powiatu informacje, gdzie można uzyskać aktualne dane o jakości wody do kąpieli. Przesyłano oceny jakości wody z miejsc wykorzystywanych do kąpieli do WSSE Białystok, która zamieszczała informację na swojej stronie internetowej.	Budżet państwa (środki przeznaczone na bieżące funkcjonowanie PSSE) – 100%
3	Ograniczenie emisji niskiej	2016	100%	1 244,00 8,00	Zrealizowano inwestycję pn. „Miało przyjazne środowisku – wykonanie instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych z Hajnówki”. Audyt energetyczny oświetlenia miasta Hajnówka.	NFOŚiGW – 100% (40% - dofinansowanie, 60% - pożyczka)

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
4	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe	2017	100%	3 500,00	Złożono wniosek do RPOWP „Poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Hajnówka”.	-
5	Termomodernizacja budynków	2016-2017	100%	2 331,60	Termomodernizacja budynków mieszkalnych w Hajnówce – ul. OS. Millennium 4, 5, 6, 7, 9, ul. Piłsudskiego 4, 4b, ul. Filipczuka 12, ul. Białowieńska 12.	EFRR – 70% Środki m. Hajnówka – 30%
6	Budowa obwodnic, przebudowa, poprawa stanu technicznego dróg	2016	100%	424,37	Remont ul. Kościelnej w Kleszczelach. Wymieniono nawierzchnię ulicy oraz chodniki.	Środki gminy Kleszczele – 50% Środki zewnętrzne – 50%
		2016-2017	100%	464,27 (2016 rok) 299,21 (2017 rok)	Poprawa stanu technicznego dróg: pospółka, masa bitumiczna, znaki drogowe, odkraczanie, odsnieżanie. Remont drogi Klejnik-Tynkowszczyzna. Remont dróg powiatowych poprzez przebudowę przepustów. Remont ulicy w Leniewie.	Środki gminy Czyże – 100%
		2016-2017	100%	9 159,65	Przebudowa ulic Armii Krajowej, Zajęcza, Sokola, Jastrzębia, Grabowa, Niedźwiedzia – 2016 r. Przebudowa ulic: Sarnia, Celna, Nowowarszawska, Wiejska, Żeromskiego, Jarzębinowa,, Jelenia, Małomska, Zaułek Targowy – 2017 rok.	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej – 42% - 2016 rok i 57,6% - 2017 rok Porozumienie JST – 58% - 2016 rok, 42,4% - 2017 rok Środki m. Hajnówka – 100%
7	Zakup pojazdów transport publicznego o niskiej emisji spalin	2017	100%	325,00	Zakupiono autobus marki ZAZ z EURO 5, zaś z eksploatacji został wycofany autobus marki Autosan rok produkcji 1986.	Środki PWiK – 100%
8	Rozbudowa i remont sieci wodociągowej	2016-2017	100%	536,00	Budowa sieci wodociągowej w ulicach: Prosta, Magnoliowa, Storzyczkowa, Wrzosowa, Zajęcza, Elektryczna, Jastrzębia, Makowa, Targowa, Poryjowo, Pszeniczna, Żytnia, Słonecznikowa, Botaniczna, Armii Krajowej, Nowowarszawska, Kukulki, Sikorki, Jarzębinowa, Skowronka.	
9	Budowa i remont sieci kanalizacyjnej	2016-2017	100%	562,00	Budowa kanalizacji w ulicach: Prosta, Magnoliowa, Zajęcza, Makowa, Łowcza, Targowa, Sarnia, Woskowa, Poryjowo, Sokola, Kolejki Leśne, Wiejska, Pszeniczna, Żytnia, Słonecznikowa, Żeromskiego, Botaniczna, Nowowarszawska, Urodzajna.	Środki PWiK – 100%
10	Budowa, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji	2017	100%	154,00	Modernizacja oczyszczalni w Mochmatym.	Środki gminy Hajnówka – 100%
11	Budowa oczyszczalni przydomowych tam gdzie brak będzie kanalizacji	2016-2017	100%	6,00 (2016 rok) 12,00 (2017 rok)	Gmina Czyże udziela dotacji do przydomowych oczyszczalni ścieków (60%, nie więcej niż 3 000,00 zł).	Środki gminy Czyże – 60% Środki mieszkańców – 40%
12	Działania mające na celu ograniczenie emisji z transportu	2016-2017	100%	40,00	Dotacja dla Zakładu Komunikacji Miejskiej w Hajnówce na uruchomienie linii 2 Hajnówka-Dubiny.	Środki m. Hajnówka – 100%

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
13	Kontrola zakładów emitujących zanieczyszczenia do powietrza	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	WIOS przeprowadza kontrole w zakładach przemysłowych na terenie powiatu. W 2016 roku zostało skontrolowanych 11 podmiotów (z czego u 9 podmiotów nie wykazano nieprawidłowości, 2 podmiotom wydano zarządzenia pokontrolne). W 2017 roku zostało skontrolowanych 5 podmiotów (z czego u 4 podmiotów nie wykazano nieprawidłowości, 1 podmiot otrzymał zalecenia pokontrolne). Starosta wydaje i kontroluje pozwolenia na emisję gazów i pyłów do powietrza. W latach 2016-2017 wydano 3 pozwolenia.	Budżet państwa, budżet powiatu
14	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Korzystanie z niekonwencjonalnych źródeł energii jest coraz powszechniejsze. Na terenie powiatu wykorzystuje się energię pochodzącą z biomasy (m.in. kotły na biomasę zainstalowane w Ciepłowni Rindipol, zakładzie Moderator, szkole w Dubinach, Zakładzie Ślusarsko-Kotlarskim w Hajnówce, cerkwi i plebanii Sw. Trójcy w Hajnówce, plebanii parafii prawosławnej w Białowieży, Handlowo Produkcyjnej Spółdzielni Pracy w Hajnówce, domach mieszkalnych indywidualnych właścicieli miasta Hajnówka i gminy Narewka), a także z kolektorów słonecznych (zamontowanych na domach mieszkalnych m.in. mieszkańców gminy Białowieża, m. Hajnówka). Indywidualni mieszkańcy od 2012 roku mogli korzystać z dotacji z budżetu powiatu. W roku 2016 dotacji udzielono 3 osobom fizycznym na łączną kwotę 4 500,00 zł. W roku 2017 z tej formy pomocy skorzystały dwie osoby - na zakup i montaż pieców na pelet na łączną kwotę 2.000,00 złotych.	Środki własne właścicieli budynków, środki budżetu powiatu
15	Monitoring hałasu komunikacyjnego. Zwiększenie kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowania hałasu	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymywanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie. WIOS prowadzi badania hałasu zarówno komunikacyjnego jak i przemysłowego w ramach planowanych kontroli oraz działań interwencyjnych w wyniku skarg społeczeństwa. Środki ochrony przed hałasem komunikacyjnym: <ul style="list-style-type: none"> - ochrona „u źródła” (ingerencja w konstrukcje pojazdów, rodzaj i jakość opon oraz nawierzchni drogowej, ograniczenia prędkości, zapobieganie częstym startom, hamowaniom) - urbanistyczne (budowa obwodnic miast, strefy „ruchu uspokojonego” – ograniczenie przepustowości ulic, ograniczenie prędkości) - architektoniczne – budowlane (ekrany akustyczne, budowa dróg w wykopach, tunele, podwyższenie izolacyjności akustycznej otworów okiennych) 	Budżet państwa – 100%

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
					Stosowanymi zabezpieczeniami przed hałasem przemysłowym są: wyciszenia i wyciszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natury organizacyjnej – zmiana trybu pracy zakładu, dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne. WIOS w 2016-2017 przeprowadził 2 kontrole badań hałasu przemysłowego. W przypadku kontroli w „Gryfskand” stwierdzono przekroczenia w porze nocnej i wydano zarządzenie pokontrolne.	
16	Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Działanie zostało zrealizowane podczas prac nad powstaniem planu ochrony parku, jednak teren jest objęty monitoringiem. Skutkiem czego jest wykrywanie nowych gatunków lub stanowisk.	Budżet BPN – 100%
17	Promocja walorów przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych i obszarów Natura 2000	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Działania BPN służą promocji parku, który jest też promowany przez inne podmioty np. media.	Budżet BPN i inne podmioty – 100%
18	Edukacja pracowników administracji oraz pozostałych interesariuszy w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw zarządzania obszarami Natura 2000	2016-2017	100%	Trudny do oszacowania.	Edukacja dot. form i przedmiotów ochrony przyrody oraz sposobów postępowania w obszarach chronionych w ramach bieżących porad i spotkań – nadl. Białowieża. Szkolenia, narady – nadl. Hajnówka. Prelekcje, wykłady oraz szkolenia pracowników w ramach porad i spotkań tematycznych. Udział poszczególnych osób w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne – nadl. Browsk.	Środki własne lasów – 100%
19	Czynna ochrona terenów podmokłych oraz las i pastwisk cennych przyrodniczo.	Zadanie ciągłe	100%	71,30 (lata 2016-2017)	Zadanie wykonywane co roku. Na powierzchni około 130 ha (w zależności od zmieniających się warunków pogodowych).	Środki BPN – 100%
20	Wzbogacanie składu gatunkowego sztucznych odnowień leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem	2016-2017	100%	41,30 – nadl. Białowieża 320,00 – nadl. Hajnówka 50,00 – nadl. Browsk	Odnawianie lasu zgodnie ze wskazanym dla danego siedliska składem gatunkowym – nadl. Białowieża. Odnawiono 63 ha powierzchni pogradacyjnych (po korniku drukarzu) oraz w ramach przebudowy drzewostanu. W składzie założonych upraw znalazły się typowe gatunki puszczańskie, takie jak: dąb, sosna, klon lipa i świerk – nadl. Hajnówka. Wprowadzenie domieszek biocenotycznych do upraw zakładanych sztucznie, regulacja składu gatunkowego w celu doprowadzenia do zgodności z siedliskiem – nadl. Browsk.	Środki własne lasów – 100%
21	Opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych	Zadanie ciągłe	100%	72,30 (lata 2016-2017)	Zadanie wykonywane w ramach realizacji czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych i na dawnych składnicach.	Środki BPN – 100%

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
22	Przeciwdziałanie pogorszeniu się stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 oraz w razie potrzeby podejmowanie działań kompensacyjnych	Zadanie ciągłe	100%	71,55 (lata 2016-2017)	W ekosystemach leśnych działania te obejmują zwalczanie obcych gatunków inwazyjnych, w ekosystemach nieleśnych ich koszenia.	Środki BPN – 100%
23	Inwentaryzacja i rozpoznanie obszarów potencjalne konfliktowych pod kątem sporów ochrona przyrody rozwój gospodarczy	2016-2017	90%	Trudny do oszacowania.	Prowadzona jest inwentaryzacja przyrodnicza PB w celu dokładnego rozpoznania gatunków i siedlisk oraz prace archeologiczne dotyczące dziedzictwa kulturowego. Inwentaryzacji dokonują specjaliści zewnętrzni. Raport końcowy jest przewidziany na 2020 rok.	Fundusz leśny – 100%
24	Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory	2016-2017	100%	810,46 (w tym: 15,76 – nadl. Żednia, 264,50 – nadl. Białowięża, 320,00 – nadl. Hajnówka, 210,20 -nadm. Browsk)	<ul style="list-style-type: none"> - Koszenie łąk – nadl. Żednia - Koszenie łąk w ramach projektu ochrony żubra, utrzymanie efektu ekologicznego projektu Life+ „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000”, zapobieganie sukcesji na siedliskach cennych gatunków motyli dziennych (czerwończyk nieparek, przeplatka Maturna, przeplatka aurinia) – nadl. Białowięża - Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania rolniczego – koszenie łąk. Zapobieganie zarastaniu oczka wodnego sztucznego pochodzenia. Zapobieganie nadmieremu ocienieniu lustra wody przez usunięcie zakrzaceń w sąsiedztwie zbiornika – nadl. Hajnówka - Wykaszanie łąk. Odtwarzanie naturalnych biotopów poprzez wykaszanie łożowisk, zakup karmy, budowa lizawek, budowa brogów na siano – nadl. Browsk 	Środki własne lasów, dopłaty rolne ARiMR, fundusz leśny, środki UE, fundusz norweskie
25	Wdrażanie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo, zwłaszcza w lasach i obszarach bagien i torfowisk	Zadanie ciągłe	100 %	5,60 – nadl. Browsk (lata 2016-2017)	Remont brobli na sztucznych zbiornikach „GNILEC” o powierzchni 5 ha.	Środki własne nadl. Browsk – 100%
26	Uporządkowanie kwestii planowania przestrzennego i wprowadzanie zapisów dotyczących ochrony przyrody do dokumentów planistycznych gmin	22016-2017	100%	Trudny do oszacowania.	Kontynuacja zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów zmian mpzp, uwzględniające ograniczenie emisji pyłów i gazów, sukcesywnej wymiany starych autobusów na nowoczesne.	Środki m. Hajnówka – 100%
27	Wspieranie rolnictwa ekologicznego	2016-2017	100%	Nie kalkulowano	Indywidualne porady doradcze w tematach: poprawa jakości produktów i efektywności ekologicznych upraw polowych, roślin jagodowych i sadowniczych, upraw ziół i warzyw, zarządzanie ekologicznym gospodarstwem rolnym, sprzedaż produktów ekologicznych.	Budżet MRIRW – 100%
28	Szkolenia i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych	2016-2017	100%	Nie kalkulowano	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym. Procedury kontroli gospodarstwa – 1 warsztat (11 osób). Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych – 3 wykłady i 2 warsztaty (70 osób). Programy rolnośrodowiskowo - klimatyczne – 4 wykłady i 2 warsztaty (100 osób).	Budżet MRIRW – 100%

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania (podać udział w %)
29	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr i kontrole obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. W rejestrze znajduje się 5 zakładów, z czego 3 to zakłady o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej: „Cyklon” Handel Hurtowy i detaliczny gazem propan-butan w Zablotczyźnie, Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o., Baza Magazynowa Nr 15 w Narewce, TERMINAL INTEGRO Sp. z o.o., Zakład w Plancie. Jeden zakład o zwiększonym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Baza Magazynowa i Rozlewnia Gazu Płynnego w Hajnówce. Jeden zakład mogący być źródłem poważnej awarii przemysłowej: „Gryfskand” Sp. z o.o. Zakład Produkcji Węgla Aktywnych w Hajnówce. Wymienione zakłady mają opracowane i zaktualizowane wymagane prawem dokumenty dotyczące ich bezpieczeństwa. Zakłady są poddawane co najmniej raz w roku kontrolom WIOŚ (nie stwierdzono nieprawidłowości).	Budżet państwa, środki własne zakładów
30	Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do uświadamiania mieszkańców zagrożenia jakie stanowi spalanie odpadów w piecach	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Problem przedstawiany na zebraniach z mieszkańcami – gm. Kleszczele.	Środki gminy Kleszczele – 100%
31	Edukacja w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami komunalnymi	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Sposób postępowania z odpadami komunalnymi został przedstawiony na zebraniach z mieszkańcami – gm. Kleszczele.	Środki gminy Kleszczele – 100%

Źródło: dane otrzymane od gmin, podmiotów gospodarczych, raporty WIOŚ, dane odnoszą się do tylko do tych gmin, które udzieliły informacji.

2.3. STAN ZREALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU ZADAŃ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA

Tabela nr 3. Zadania inwestycyjne gmin powiatu hajnowskiego.

Lp.	Zadanie	Gmina	Termin realizacji	Poniesiony koszt [tys. zł]	Źródła finansowania (podać udział w %)	Opis wykonania zadania (w tym stopień realizacji w %)
1	Rozbudowa i remont sieci wodociągowej	Hajnówka miasto	2016	316	Środki własne PWIK – 100%	Budowa wodociągu w ulicach: Prosta, Magnoliowa, Storczykowa, Wrzosowa, Zajęcza, Elektryczna, Jastrzębia, Makowa, Targowa, Porąjewo, Pszeniczna, Żytina, Słonecznikowa, Botaniczna.

Lp.	Zadanie	Gmina	Termin realizacji	Poniesiony koszt [tys. zł]	Źródła finansowania (podać udział w %)	Opis wykonania zadania (w tym stopień realizacji w %)
2	Rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej	Hajnówka miasto	2017	220	Środki własne PWIK – 100%	Budowa wodociągu w ulicach: Prosta, Storzyczkowa, Wrzosowa, Elektryczna, Makowa, Targowa, Poryjevo, Armii Krajowej, Pszeniczna, Żytia, Stonecznikowa, Nowowarszawska, Skowronka, Botaniczna, Kukutki, Sikorki, Jarzębinowa.
3	Optymalizacja systemu energetycznego oczyszczalni ścieków	Hajnówka miasto	2016	386	Środki własne PWIK – 100%	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Prosta, Magnoliowa, Zajęcza, Makowa, Łowcza, Targowa, Samia, Woskowa, Poryjevo, Sokola, Kolejki Leśne, Wiejska, Pszeniczna, Żytia, Stonecznikowa, Żeromskiego, Botaniczna.
4	Wymiana sieci ciepłej na preizolowaną	Hajnówka miasto	2017	176	Środki własne PWIK – 100%	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Prosta, Makowa, Łowcza-Księżycowa, Targowa, Woskowa, Poryjevo, Kolejki Leśne, Pszeniczna, Żytia, Stonecznikowa, Nowowarszawska, Żeromskiego, Urodzajna, Botaniczna. Dokumentacja techniczna.
5	Modernizacja kotłowni	Hajnówka miasto	2017	12	Środki własne PWIK – 100%	
6	Budowa zbiornika „Poddolina”	Hajnówka miasto	2016-2017	266,50	Środki własne PEC – 100%	Wymieniono rury ciepłownicze sieci tradycyjnej wioletolepiej przesyłowej do budynków mieszkalnych charakteryzującą się dużą stratą ciepła do gruntu. Dokonano wymiany odpylaczy cyklonowych służących do zatrzymania pyłów ze spalin. Zadanie zostało wykonane w 8%.
7	Budowa ścieżek rowerowych	Hajnówka miasto	2016-2017	125,70	Środki własne PEC – 100%	Opracowanie dokumentacji.
8	Edukacja ekologiczna	Hajnówka miasto	2016	71,34	Środki własne m. Hajnówka – 100%	Ścieżka zrealizowana w ramach przebudowy ul. Nowowarszawskiej, ul. Dowgirda.
9	Opracowanie dokumentacji na rozbudowę sieci kanalizacyjnej ul. 1 Maja, Dubois, Szkolna, Żurawia, Jaskółcza, Lipowa, Boczna, Czeremcha-wieś	Czeremcha	2016-2017	107,5 88,8	Środki własne m. Hajnówka – 50% Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 – 50%	Organizacja warsztatów w szkołach nt. ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zmniejszenia ilości toreb foliowych, wykorzystania powtórnego surowców. Festiwal ekologiczny – turniej międzyszkolny eko logo Hajnówki, śmiecio sztucce, prosenka ekologiczna o naszym mieście.
10	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Mochmatym	Hajnówka	2016	8,249 (2016 rok) 20,936 (2017 rok)	Środki własne m. Hajnówka – 100% Środki własne m. Hajnówka – 30% Środki WFOSIGW – 70%	Opracowano dokumentację na: odcinek 1 Maja, Wrzosowa, Jaśminowa, Obwodowa oraz Czeremcha – wieś (60%)
11	Przebudowa dróg gminnych	Hajnówka	2017	58 500,00	Środki własne gminy – 100%	Modernizacja oczyszczalni w Mochmatym.
			2016	154,00 680,00 700,00	Środki własne gminy – 40% Środki nadleśnictwa Browek – 60%	Przebudowa drogi Skryplewo- droga wojewódzka nr 685. Rozbudowa i przebudowa drogi Nowosady-Dubińska Ferma.
			2017	530,00	Środki własne gminy – 25% Środki nadleśnictwa Browek – 75%	Przebudowa drogi w Sorocznej Nóżce.
			2017	653,00	Środki własne gminy – 50% Program wioletolejni – 50%	Przebudowa drogi Poryjevo-Orzeszkowo.
				180,00 380,00	Środki własne gminy – 100%	Przebudowa drogi wewnętrznej stanowiącą działkę w Orzeszkowie. Przebudowa drogi w m. Pasieczniki Duże.
				1 415,00	Środki własne gminy – 65% Środki Nadleśnictwa Hajnówka – 35%	Przebudowa drogi Orzeszkowo-Sosnowka.

Źródło: dane otrzymane od gmin

3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ

a. Finansowanie ze środków budżetu powiatu

Tabela nr 4. Wydatkowanie środków budżetu powiatu na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2016-2017.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wielkość kwoty [PLN]
2016 rok			
1		Zakup nagród dzieciom biorącym udział w konkursie plastycznym „Puszcza wyobraźnią malowana” w przedszkolach	373,91
2		Zakup nagród uczestnikom XI Ekolimpiady w SOSW w Hajnówce	300,00
3		Zakup nagród dzieciom w konkursie plastycznym pt. „Komiks – przygody leśnych mieszkańców”	999,00
4		Zakup nagród dla gimnazjalistów uczestniczących w Wojewódzkim Konkursie Wiedzy Ekologicznej „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”	722,27
5	Tichoniuk Leon	Dofinansowanie zakupu i montażu pieca na drewno w Hajnówce	1 500,00
6	Jerzy i Wanda Sienkiewicz	Dofinansowanie zakupu i montażu zestawu ogrzewania elektrycznego w gm. Czyże	1 500,00
7	Danuta Rola	Dofinansowanie zakupu i montażu pieca na pelet w gm. Hajnówka	1 500,00
2017 rok			
1		Zakup nagród dla uczestników Ekoolimpiady w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Hajnówce	300,00
2		Opracowanie dokumentacji na termomodernizację ZS z DNJB w Hajnówce	16 396,00
3		Termomodernizacja ZS z DNJB w Hajnówce	70 110,00
4	Elżbieta Charkiewicz	Dofinansowanie zakupu i montażu pieca na pelet w Hajnówce	1 000,00
5	Włodzimierz Owerczuk	Dofinansowanie zakupu i montażu pieca na pelet w Narwi	1 000,00

Źródło: opracowano na podstawie własnych danych

b. Finansowanie ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW

W latach 2016–2017 na zadania służące ochronie środowiska przekazywane były środki w ramach wsparcia z NFOŚiGW w Warszawie oraz WFOŚiGW w Białymstoku. Dofinansowania obejmowały następujące dziedziny: ochronę wód, ochronę ziemi, edukację ekologiczną. Dziedziny dofinansowane przez WFOŚiGW mieściły się w celach określonych w Polityce ekologicznej państwa, Strategii rozwoju województwa podlaskiego oraz programach związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Tabela nr 5. Zestawienie dotacji i pożyczek udzielonych przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w Białymstoku w latach 2016-2017.

Lp.	Wnioskodawca	Zadanie	Udzielona kwota	Wykorzystana kwota	Dotacja/ pożyczka
1	Gmina Hajnówka	Zakup sprzętu dla OSP Nowokornino	27 667,80 (2016 r.) 9 302,49 (2017 r.)	27 667,80 (2016 r.) 9 302,49 (2017 r.)	Dotacja
2	Nadleśnictwo Hajnówka	Kampania edukacyjna Puszcza Białowieska – prawdy i mity	31 400,00	31 170,67	Dotacja
3	Białowiecki Park Narodowy	Działania edukacyjne upowszechniające wiedzę ekologiczno-przyrodniczą	17 600,00	17 481,98	Dotacja
4	Gmina Hajnówka	Budowa 2 altan w miejscowości Puciska	20.200,00	20.000,00	Dotacja
5	Miasto Hajnówka	„Dbaj o środowisko, bądź z przyrodą blisko”	14 560,00	14 560,00	Dotacja
6	Gmina Narewka	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Narewce	400.000,00	400.000,00	Pożyczka
7	Białowiecki Park Narodowy	Konkursy upowszechniające wiedzę przyrodniczą i ekologiczną	22 350,00	22 347,82	Dotacja
		Edukacyjny program przyrodniczy „Te co skaczą i kumkają, ochrony się domagają”	25 100,00	21 215,71	
8	Gmina Czeremcha	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	9 375,60	7 374,64 (2016 r.) 2 051,36 (2017 r.)	Dotacja
9	Gmina Czyże	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	26 105,55	14 350,32 (2016 r.) 10 109,68 (2017 r.)	Dotacja
10	Miasto Hajnówka	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	26 887,41	18 661,88 (2016 r.) 11 239,82 (2017 r.)	Dotacja

11	Gmina Narewka	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	22 766,40	12 120,92 (2016 r.) 8 539,08 (2017 r.)	Dotacja
12	Gmina Kleszczele	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	31 790,41	18 661,88 (2016 r.) 13 128,54 (2017 r.)	Dotacja
13	Gmina Narew	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	28 762,58	18 661,88 (2016 r.) 13 147,12 (2017 r.)	Dotacja
14	Gmina Hajnówka	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	32 815,36	18 661,88 (2016 r.) 12 996,10 (2017 r.)	Dotacja
15	Gmina Dubicze Cerkiewne	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	26 174,41	18 661,88 (2016 r.) 8 232,56 (2017 r.)	Dotacja
16	Gmina Białowieżą	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	12 492,36	10 090,98 (2016 r.) 2 378,14 (2017 r.)	Dotacja

Źródło: opracowano na podstawie informacji uzyskanych ze stron internetowych WFOŚiGW

4. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

W POŚ wyszczególniono wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych. Monitoring wprowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrożenie POŚ podlega ocenie w zakresie: określenia stopnia wykonania przyjętych zadań, określenia stopnia realizacji założonych celów oraz analizy przyczyn powstałych różnic. W poniższej tabeli przedstawiono osiągnięte wartości wskaźników w ramach monitoringu (określone w stosunku do roku 2015).

Tabela 6. Wskaźniki stopnia realizacji POŚ

Wskaźnik monitoringu	Stan wyjściowy [2015 rok]	Osiągnięty wskaźnik [2017 rok]
Jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych	III-V klasa	III -V klasa
Długość sieci wodociągowej (km)	737,3	738,6
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	292,4	293,3
Ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych (Mg/rok)	7 484,11	8 406,36
Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) (tys. Mg/rok)	12,9	21,8
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza (bez CO ₂) (Mg)	336	331
Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych (Mg)	99	77
Jakość powietrza atmosferycznego (klasa)	A	A
Wskaźnik lesistości (%)	53,3	53,5
Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	95 445,23	93 213,65

Źródło: opracowano na podstawie danych ze strony internetowej GUS

5. WNIOSKI Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2016-2020

Po analizie stanu środowiska oraz realizacji zadań zaplanowanych w POŚ określono następujące wnioski:

- Na obszarze powiatu zadania realizowane były w stopniu zadowalającym, przynosząc wymierne efekty ekologiczne. W latach 2016-2017 poprawie uległy następujące wskaźniki monitoringu:
 - nastąpiła redukcja emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych;
 - zwiększył się wskaźnik zwodociągowania i skanalizowania powiatu,
 - zwiększyła się ilość zbieranych odpadów komunalnych,
- Obecnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu nie występują (badania WIOŚ) z wyjątkiem firmy „Gryfskand”. W 2017 roku dla Zakładu została wydana decyzja wymierzająca karę administracyjną. W zakresie ochrony powietrza należy podejmować działania mające na celu utrzymanie dobrej jakości powietrza poprzez modernizację kotłowni, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, nie spalania odpadów w piecach domowych (w tym butelek plastikowych).
- W zakresie ochrony przyrody zadania powinny być kontynuowane (dalsza ochrona terenów cennych przyrodniczo, edukacja społeczeństwa w tym zakresie).
- Zadania w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się hałasu powinny być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego gmin poprzez zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od ciągów komunikacyjnych oraz być realizowane poprzez modernizację istniejących dróg.

5. Zwiększyła się masa zbieranych odpadów komunalnych, w wyniku funkcjonowania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poryjewie.
6. Jedynie wody płynące nie są zbyt dobrej jakości. Na złą jakość wód wpływa: brak rozdziału sieci deszczowej i sanitarnej (systemu kanalizacji rozdzielczej), nielegalne podłączenia odprowadzeń ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej. W celu poprawy wód niezbędny jest bieżący monitoring zakładów przemysłowych.

6. SPIS TABEL

TABELA 1. ZADANIA WŁASNE (INWESTYCYJNE) POWIATU	6
TABELA 2. ZADANIA KOORDYNOWANE	7
TABELA 3. ZADANIA INWESTYCYJNE GMIN POWIATU HAJNOWSKIEGO	12
TABELA 4. WYDATKOWANIE ŚRODKÓW BUDŻETU POWIATU NA ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W LATACH 2016-2017	14
TABELA 5. ZESTAWIENIE DOATACJI I POŻYCZEK UDZIELONYCH PRZEZ NFOŚiGW ORAZ WFOŚiGW W BIAŁYMSTOKU W LATACH 2016-2017	14
TABELA 6. WSKAŹNIKI STOPNIA REALIZACJI POŚ	15

Sporządziła: Ewa Cieślik